

Bitcoin en andere cryptovaluta: aangifte in box 3

03-04-2018 | Door Bernd Heijnen
werkzaam bij Fiscale Zaken VIVAT

Bijna niemand zal het zijn ontgaan: bitcoin en andere cryptovaluta zijn regelmatig in het nieuws en vele Nederlanders bezitten inmiddels cryptovaluta. Volledig mainstream zijn cryptovaluta nog niet. Daarvoor zijn nog te weinig werkende toepassingen en het gebruik ziet tot nu toe grotendeels op speculeren. Echter, binnenkort zal de blockchaintechnologie en de bijbehorende cryptovaluta niet meer weg te denken zijn in onze maatschappij. De toename in populariteit betekent ook dat meer Nederlanders geconfronteerd worden met de belastingimplicaties in box 3 van de inkomstenbelasting die het bezit of gebruik van deze cryptovaluta met zich meebrengen. In dit artikel ga ik hier nader op in.

Technologie, toepassingen en classificatie voor belastingheffing

De bitcoin is al een aantal jaren oud. Toch is de eerste van de zogenoemde cryptovaluta pas de laatste twee jaar mateloos populair geworden. Zo populair dat de waarde van de bitcoin, met een waarde van nog geen € 0,10 in het eerste jaar, afgelopen december naar een recordhoogte van € 16.500 steeg. De waarde fluctueert echter hevig en op het moment van schrijven is een bitcoin ongeveer € 6.000 waard. Naast de bitcoin zijn er dankzij de opkomende populariteit van cryptovaluta en de achterliggende technologie van blockchain nog vele andere soorten van deze digitale munten ontwikkeld. Blockchain is de boekhouding achter de verschillende cryptovaluta en wordt niet beheerd door één bank of één notaris (centralisatie) maar wordt beheerd en gecontroleerd door alle gebruikers van die blockchain (decentralisatie). De (geplande) toepassingen zijn er in vele soorten en maten, van geanonimiseerd betaalmiddel (Monero) tot het verbinden van verschillende instanties binnen de zorg, de verzekeringswereld, het onderwijs en de overheid in één grote blockchain van zogenaamde 'smart contracts' (Icon).

De vraag is hoe je cryptovaluta classificeert met zulke uiteenlopende eigenschappen en toepassingen.

Tijdens een vraag en antwoord in de Tweede Kamer heeft de toenmalige minister

van Financiën aangegeven dat de voordelen die voortkomen uit de handel met bitcoin, ongeacht of deze worden berekend aan de hand van een ander stelsel dan het in Nederland geldende wettig betaalmiddel, zullen leiden tot belastingheffing (in de inkomstenbelasting).¹ De Belastingdienst heeft op zijn website 'bitcoin en andere virtuele betaalmiddelen' genoemd. Daar staat dat cryptovaluta onder 'overige bezittingen' in box 3 moeten worden geschaard.² Daarbij moet de waarde in het economisch verkeer van de cryptovaluta worden bepaald op het eerst mogelijke moment op 1 januari van het desbetreffende jaar van aangifte. Om die waarde vast te stellen kan gebruik worden gemaakt van sites zoals www.coinmarketcap.com. Daar worden de waarden van de cryptovaluta op verschillen beurzen samengevoegd.

¹ Brief van 7 juni 2013, nr. FM 2013/738U

² [Website Belastingdienst](http://www.belastingdienst.nl)

Volatiliteit

Zoals genoemd in de vorige paragraaf is de waarde van bitcoin en andere cryptovaluta erg volatiel. Die schommelingen hebben ervoor gezorgd dat in 2017 veel houders van dergelijke valuta op papier goede winsten hebben gemaakt en voor investeerders die in 2018 zijn ingestapt geldt dat ze waarschijnlijk op dit moment op een verlies uitkomen. De volatiliteit is zo extreem dat de waarde binnen een dag hevige schommelingen kan laten zien. Het is daarom belangrijk dat alleen het eerste moment van het nieuwe jaar telt om de waarde van cryptovaluta en andere bezittingen te bepalen.

Controle & Opvolging

Cryptovaluta zijn niet alleen voor de meeste mensen nieuw, maar ook voor de Belastingdienst. Het doen van aangifte is in veel gevallen gebaseerd op vertrouwen. De Belastingdienst kan niet elke aangifte minutieus controleren of deze wel goed en waarheidsgetrouw is gedaan. Dit speelt een nog grotere rol bij de aangifte van cryptovaluta. Bezittingen van en transacties met cryptovaluta zijn in veel gevallen niet gekoppeld aan een persoon of een BSN-nummer. Het zijn combinaties van getallen en letters die doorgaan als 'rekeningnummers' binnen zogenoemde 'wallets'. Vanuit de 'rekeningnummers' worden transacties gedaan naar andere anonieme 'rekeningnummers'.

De Belastingdienst moet voor een juiste controle, de 'rekeningnummers' kunnen koppelen aan de identiteit van een persoon. Door de decentrale werking van cryptovaluta kan die koppeling niet makkelijk worden gemaakt zoals het opvragen van de identiteitsgegevens bij een bank of andere financiële instelling.

Een veelgehoord kritiekpunt van cryptovaluta is dat het makkelijk kan worden gebruikt voor witwaspraktijken. Het probleem bij het witwassen via cryptovaluta is echter dat elke transactie wordt opgeslagen in de blockchain van de desbetreffende munt. Als eenmaal één van de gemoeide 'rekeningnummers' van een 'wallet' is gekoppeld aan de identiteit van een persoon, dan kan via de blockchain de transactiehistorie worden geraadpleegd om verdachte betalingen te herleiden.

Toekomst

In de nabije toekomst zullen nog veel meer mensen toetreden in de wereld van de cryptovaluta waarbij de opgave van cryptovaluta in box 3 ook alleen maar zal toe-

nemen. Hoe ver de Belastingdienst met een systeem is om de identiteit te achterhalen van cryptovalutabezitters is niet bekend. Mijn advies is om de gok niet te nemen en in de aangifte onder overige bezittingen gewoon de waarde van cryptovaluta aan te geven, hoe veel winst of verlies er ook is gemaakt.